

Uvod

Osnovna karakteristika modernog doba jeste brz tehnološki napredak, odnosno, nezaustavljiv razvoj informaciono-računarskih sistema. I iako se čini da nam takav ritam napretka i razvoja odgovara, jer naizgled pojednostavljuje komplikovano, često zna biti suprotno, te tako paradoksalno, uprkos utopističkim vizijama koje je tehnologija najavila, još uvijek u svim dijelovima svijeta imamo izrabljivanje, prevare i kriminal. Međutim, ono što je drugačije, kada je riječ o prevarama i kriminalu u ekonomskim naukama, preciznije računovodstvu i reviziji jeste da su savremeni softveri, raznorazne aplikacije – omogućile da se skoro sve vrste prevare obave, u uslovno rečeno, rukavicama. Nonšalantno i sofisticirano. Otmjeno i atraktivno i kao takvo najčešće se vezuje za takozvani elitni sloj društva kao što su politički moćnici i biznismeni.

Tu na scenu stupa forenzička revizija. Relativno mlada nauka i izazovna, privlačnog naziva, koja je, s obzirom na gotovo svakodnevno usvršavanje načina i oblika prevare – u stalnom iskušenju. Odnosno, stalno mora biti u korak sa neprijateljem. Da bi se to postiglo, neophodno je da forenzički revizor do tančina poznaje materiju, tačnije, mora biti izuzetan vještak, nerijetko i virtouz u svom poslu. Ovdje je posebno potrebno naglasiti riječ *vještina* jer ona možda i najtačnije definiše kako samu nauku tako i ovlaštenog revizora. Jedino se u sadejstvu znanja, vještine, odgovarajuće metodologije i profesionalnog pristupa – otkrivaju nezakonite radnje. Mogli bismo metaforički reći da forenzička revizija predstavlja potupak seciranja tkiva ekonomije, potragu za nepravilnostima, zatim pronalaženje, uklanjanje i na koncu na ukazivanje.

Iako je u odnosu na klasičnu reviziju – forenzička često u drugom planu, upravo je na osnovu njenih tehnika i metodologije otkriveno i spriječeno mnoštvo prevara, ali je ujedno, na paradoksalan način davala ideje novim, suptilnijim načinima za organizovanje i izvršenje privrednog kriminala.

S obzirom da živimo u BiH gdje je svaki pokušaj zakonske kontrole, otkrivanja i sankcionisanja nepravilnosti blisko povezan sa mitom, korupcijom i kriminalom, te iz istih razloga, veoma je opasno i baviti se revizijom i shodno tome realno je za pretpostaviti da su u BiH manipulacije oko finansijskih izvještaja mnogobrojne. U ovom radu, nastojala sam da na što pitomiji način predstavim forenzičku reviziju kroz teoriju i područje njenog djelovanja, sa posebnim osvrtom na kriminalne radnje i prevare, kao i na mnogobrojne izazove sa kojima se ova nauka suočava.